

Eleki Krónika

XIII. évfolyam 11. szám (155. lapszám)

Elek Város közéleti lapja

2009. november 25.

Szent Mártonra emlékezve...

Immár 9. éve hagyomány városunkban, hogy az óvodák megrendezik a Szent Márton-napi lampionos felvonulást. Az eredeti időpontra tervezett rendezvény az eső miatt elmaradt. Így 2 nappal később, november 13-án vonultak az ünneplő gyerekek.

Ki is volt Szent Márton?

316-ban született a mai Szombathelyen. Először, mint az apja, katonatiszt lett. A legenda szerint egy téli hideg este meglátott egy vacogó koldust a várkapu mellett. Megszánta a szegény embert, kettéhasította a köpenyét és a felét a koldusra terítette. Az ő nevéhez fűződik az első kolostor felépítése. A középkor legnépszerűbb szentje volt, és az önzetlen adakozás megtestesítője. Másik legenda is körülöleli alakját: Szent Márton, hogy kitérjen a püspökké választása elől, elrejtőzött a ludak öljében. A ludak azonban gágogásukkal elárulták hollétét. 371-ben püspökké avatták, 397-ben halt meg Candesban /Franciaország/. Sírja mellé dómot építettek.

Nevéhez különböző népszokások fűződnek: Márton-napján kezdődik a téli időszámítás, ezen a napon tilos mosni, ludat vágni viszont ajánlatos volt, de ekkor illik az újbort is megkóstolni. 1886-tól Szent Márton nagylelkűségére emlékeznek a világon, lampionos körmenettel.

Ezt tették az eleki óvodások is november 13-án. Este 17 órakor feltűntek a levélmintás kör alakú lampionok az utcán. Olyanok voltak, mint az apró világító kis szentjánosbogarak. Szeretett fényként világítottak az apróságok kezében. Mindhárom óvoda gyermekei és dolgozói részt vettek a rendezvényen. Sok-sok munka előzte meg ezt a napot, melynek előkészítése az óvodákban folyt. Részt vettek ebben az óvó nénik, a dadusok és természetesen a gyerekek. Ritmikus német zene kísérte a felvonulókat a Reibel Mihály Művelődési Központba, ahol már

tömeg várta őket. A nagyterem zsúfolásig megtelt. A műsor előtt Papp Lászlóné óvodavezető köszöntött mindenkit. Külön köszöntötte Elek város polgármesterét, Pluhár Lászlót, a Képviselő-testület megjelent tagjait, valamint a kisebbségi önkormányzatok és egyesületek jelenlévő tagjait. Ezután méltatta a rendezvény névadójának életét és munkásságát, jelentőségét. A köszöntő beszédet Alb Györgyné óvónő elmondta németül is. Ezután következtek a színpadi jelenetek. Elsőként a 2-es Óvoda gyermekei adták elő Szent Márton legendáját, amikor püspökké választották. Nagyon ötletesek voltak a jelmezek. Őket követték a 3-as Óvoda óvodásai, akik ritmikus zenére kör táncot adtak elő – botokkal.

Ezután a színpadot ellepte a sokszínű esernyők kavalkádja. Az 1-es Óvoda következett: ritmikus német zene ütemére mutatták be műsorukat, az óvó nénik közreműködésével. Hangulatos, pergő volt a programjuk. Az összegyűlt közönség jól szórakozott és hatalmas tapsal juttalmazta a műsorszámokat. A műsor végén szerény megvendéglésre hívta a vendégeket az óvodavezető. Az óvodások hagyományörző rendezvényének sikerét az alábbi támogatóknak köszönik meg az óvodák: Az Eleki Németek Egyesületének, az Oktatási,- Kulturális és Sportbizottságnak, a Békés Megye Képviselő-testületének Nemzeti és Etnikai, Kisebbségi, Ifjúsági és Vallásügyi Bizottságának /Békéscsaba/, a Reibel Mihály Művelődési Központ dolgozóinak, az Eleki Lányok Asszonyok Egyesületének, a Napközi Otthonos Konyhának, Sárközi József vállalkozónak. Elek Város Önkormányzata édességet küldött a gyerekeknek, Gerhard Stengel úr jóvoltából. Nem szabad elfeledkezni azért a gyermekek szüleiről sem, akik önzetlenül segítették az óvodák munkáját és így hozzájárultak a rendezvény sikeréhez ezen a borongós novemberi napon.

Nádor Mária

KLEMM ISTVÁN (1948- 2009)

Három gyermek édesapja, szorgalmas és családszerető ember volt. Munkáját mindig komolyan vette. Sajat magától és munkatársaitól is sokat várt. Nyugdíjazása után úgy gondolta, hogy pihenéssel töltsi majd az elkövetkező éveket, de mindig szeretett dolgozni úgy a közéletben, mint családi környezetében. Egész életében aktív ember volt. Széles értelemben vett családtagjaival és barátaival, a város lakosaival, de az idegenekkel is mindig segítőkész volt. Kedvelte a humort, szeretett beszélgetni, közösségi- társasági ember volt. Családja és barátai, Elek város lakossága úgy emlékezik rá, mint kiváló emberre, akire bármikor számíthattak élete során.

**Emlékedet megőrizzük mindannyian!
Nyugodj békében Pista!**

„Emlékezzünk rájuk!”

Emlékezzünk rájuk, kik máshol élnek már, szívünkben őrizve minden dobbanást. Halljuk még hangjukat, a víg kacagást, mely gondolat szárnyán jön felénk egy csendes éjszakán.

Emlékezzünk rájuk, hiszen szívünkben élnek, maradtak emlékek, ami minket éltet. Nézzük a képeket, mily boldog volt az élet, amikor még minden fény-mámorban égett.

Így maradhat mindig, csak akarjuk tényleg, s édes lesz a csendes álom odalenn a mélyben.

Gondoljunk rájuk, hogy emlékkünkben éljenek, minden hozzánk tartozónk, nyugodjon „Békében!”

Horváthné Ibolya

EMLEKEZZÜNK

Az eleki Román Kisebbségi Önkormányzat munkájáról

Az eleki Román Kisebbségi Önkormányzat munkájáról többféle módon lehetne írni, de mi ezt most mégis rendhagyó módon tesszük meg, hisz még április 21-én tartották városunkban a Békés Megyei Képviselő-testülete Nemzeti és Etnikai, Kisebbségi, Vallásügyi, Ifjúsági Bizottságának kihelezett ülését, de amiről a média gyakorlatilag azóta sem számolt be, pedig az ott elhangzottak ma is aktuálisak, most mi pótoljuk!

Dr. Szelezsán János, aki 1998 óta a kisebbségi önkormányzat elnöke, beszámolója elején szólt a kezdeti nehézségekről, vagyis arról, hogy pl. meg kellett ismerni a kisebbségi feladatokat, de bíróságon kellett rendezni a pályázati pénzek ügyét is. Utána az elnök beszélt az 1998-ban elfoglalt programjokról, mely a következőkről szólt: A pályázati pénzek bírósági rendezése, a román nyelvoktatás, a román iskola, a z ortodox egyház támogatása, határnyitás szorgalmazása Elek és Otlaka között, kapcsolatfelvétel az anyaországgal, helyi kisebbségi önkormányzatokkal és különböző civil szervezetekkel. A közelmúltból pedig a következőket emelte ki: Részt vesznek a város kiemelt rendezvényein, de azok megszervezésében is. Székházukban fogadják a román vendégeket, de itt tartanak a román gyerekeknek különböző ünnepségeket is. Gondolnak az idősekre, betegekre. Nagy sikerrel rendezik a hagyományos batyus bálakat.

A román temetőben kápolna épült hűtővel. A román ortodox templom udvarába a kisebbségi önkormányzat pályázatával, illetve a város támogatásával harangot adományoztak 550.000 Ft értékben. Ezek után az elnök a működésük problémáiról tájékoztatta a jelenlévőket.

Dr. Szelezsán János legnagyobb problémának azt tartja, hogy a legutóbbi választáskor eltörölték a kedvezményes

mandátum szerzésének jogát. Ehhez kapcsolódóan elmondta még ezeket is: *„A kedvezményes mandátum megszűnése óta Eleken a kisebbségi önkormányzatok elnökei nem jelennek meg a meghívás ellenére sem, mert a település önkormányzata határozathozattal a tanácskozási jogot úgy értelmezi, hogy csak úgy lehetnek jelen, ha teljes jogú képviselőktől elkülönített helyen ülnek.”*

Az oktatási törvényhez kapcsolódóan a következőket mondta: *„Eleken a román nemzetiségi óvoda a kisebbségi önkormányzat beleegyezése, véleményének megkérdezése nélkül lett megszüntetve. Többször kifogásoltuk, de ez senkit nem érdekel....A román iskolát többször megkísérelték integrálni, vagy megszüntetni. A véleményünk meghallgatásával és a jelenlegi polgármester hozzáállásával sikerült megakadályozni.”*

A gyulai román gimnázium ügyéről ez a véleménye: *„A gyulai román nemzetiségi gimnáziumot a városi önkormányzat nem adja át működtetni az országos önkormányzatnak annak ellenére, hogy a törvény szerint, ha kéri az országos önkormányzat, át kell adni.”*

A hazai román médiáról az elnök ezt mondta: *„A hírek reális megismerése hiányzik a román kisebbségnek.”*

A támogatásokról pedig ezt: *„A zavartalan működéshez a korábbi támogatás hiányzik a román kisebbségnek.”*

/Forrás: dr. Szelezsán János 2009. április 21-én tartott beszámolójának írott változata./

Rapajkó Tibor

INGYENES SEGÉLVONAL
06-80-20-55-20

FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS
VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Elek Téglagyári Horgásztavak turisztikai fejlesztése (LEADER III. tengely)

Elek Város Önkormányzata 2009. január 12.-én sikeres pályázatot nyújtott be a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium turisztikai tevékenységek ösztönzéséhez nyújtandó támogatás jogcímre „Elek Téglagyári Horgásztavak turisztikai fejlesztése” címen. A pályázat közreműködő szervezete a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium, irányító hatósága pedig a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium kijelölt szervezeti egysége.

A projekt összköltsége: **12.125.000,- Ft**, a támogatás mértéke a nettó érték 65%-a, amely 6.305.000,- Ft. A projekt megvalósítás várható kezdete 2010. április hónap, tervezett befejezése 2010. augusztus hónap.

A beruházás célja a tavak mederkotrása ez által élőhely javítás, a tavak környezetének javítása, fásítás, esőbeállók, padok és hulladékgyűjtők kihelyezése, gyermekek részére közösségi tér, valamint tűzrakó hely kialakítása, illetve az élőhelyet bemutató információs táblák felállítás. A fejlesztés célcsoportja Elek város teljes lakossága, a környező települések lakói, és az idelátogató turisták. A turisták szezonális eloszlás tekintetében a nyári időszak kiemelkedő, de egész évben igénybe vehetik ezen szolgáltatásokat.

Pluhár László
polgármester

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Anyakönyvi hírek /2009. július 19-október 10./

Házasságkötés: Gál Gábor és Dihel Jolán Magdolna
/október 17./

Születések: Perei Szabolcs /szeptember 29./, Nádor Márk
/október 3./,
Simonka Zoé /október 7./, Szabó Hédi /október 9./, Szekerczés
Gergő /október 11./

Halálozás: Radnai Alajosné /Wéber Franciska/-87, Szabó Regi-
na /87/, Dán Tivadar /62/, Lantos István /87/, Molnár János /68/,
Valkó Katalin /90/, Reszelő József János /72/, Jenei Zsuzsanna
/76/, Stieber Krisztina /74/, Ruck Erzsébet /84/.

Az eleki anyakönyvi hivatal közlése alapján:

R.T.

Megalakult az eleki nagycsaládosok egyesülete

Az egyesület megalakulásáról és jövőbeni terveiről Hotya Péterrel beszélgettünk:

Eleki Krónika: Honnan jött az ötlet, hogy ismét megalakuljon a nagycsaládosok egyesülete városunkban?

Hotya Péter: Beszélgettem néhány lakossal, felelevenítettük az elmúlt 20 év emlékeit, amikor még voltak akciók, üdülések, és felvetették az ötletet, hogy hasznos lenne ismét létrehozni a nagycsaládosok részére egy ilyen csoportosulást. Emlékszem az első egyesület 1980 augusztusában alakult az akkori TSZ tanácskozó termében. Az alapító tagok többsége 3-5 gyermeket nevelt. Ma ugyanezek a tagok már felnevelték gyermekeiket, az unokák töltik be örömmel életüket. Természetesen a mai egyesület tagjai között vannak fiatalok is, akik több gyermeket nevelnek.

E.K.: Hány fővel alakult újjá az egyesület?

H.P.: 24 család alakította meg, és azóta már több család is jelentkezett felvételre.

E.K.: Részese-e az egyesület valamilyen támogatásban?

H.P.: Igen, ez nagy öröm számomra, az induláshoz Elek város kulturális, oktatási és sport bizottsága nyújtott anyagi támogatást.

E.K.: Mik az elképzelései a jövőre nézve?

H.P.: A cégbírószági bejegyzés után minden pályázati lehetőséget megragadunk és segítjük tagjainkat, valamint a legalább 2 gyermeket nevelő egyedülálló szülőket és mindenkit, aki hozzánk fordul segítségért.

E.K.: Milyen kapcsolataik vannak?

H.P.: Felvettük a kapcsolatot az Országos Egyesülettel, a Vöröskereszttel, a Szociális Szolgálattal valamint több magánszeméllyel. A művelődési Ház igazgatója, Árgyelán György is támogat bennünket, hiszen minden pénteken a Művelődési Házban ügynevezett ügyfélfogadást tartunk, ahol tagjaink és nem tagjaink elin-

tézhetik ügyes-bajos dolgaikat.

E.K.: Mondjon néhány szót az egyesület működéséről.

H.P.: Az egyesület önkormányzati alapon közhasznú szervezatként fog működni. A tisztviselők társadalmi munkában végzik feladatukat. Az egyesület elnöke Hotya Péter, alelnöke Radnóti Ádám, gazdasági vezetője Süveges Józsefné.

E.K.: Tervezett feladatok?

H.P.: Az év legszebb ünnepére karácsonyra és az azt megelőző Mikulásra készülünk. Emlékszem még arra azt időre, amikor saját Mikulásunk szánkón vitte az apró ajándékokat. Tagjaink még emlékeztek arra az időre, amikor 500 Ft-ért egy hétig üdültek Nógrád megyében, vagy szinte ingyen nyaralhattak a zánkai üdülőtáborban. De tagjainkra jellemző az egymás segítése is.

E.K.: Köszönöm a beszélgetést. A szerkesztőség nevében kívánok sok sikert az egyesületnek.

H.P.: Köszönöm. Tagjainknak, pártoló tagjainknak, valamint a város minden lakójának Boldog Karácsonyt és Sikerekben Gazdag Boldog Új Évet Kívánok!

Eleki Krónika

Októberi Harruckern Krónika

Október 30-án megjelent a Harruckern Krónika legfrissebb, a III. évfolyam 9. lapszáma. A lap főhelyen beszámol arról is, hogy gólyanapot tartottak Gyulán és Eleken is. Az ünnepséget Zámbó András nyitotta meg. Az eleki avató fénypontja az volt, hogy főzőversenyt is szerveztek, melyen a résztvevő csapatok egy-egy tortát kaptak a helytállásukért.

Megtudhatjuk azt is, hogy Szabadkigyóson a tanműhelyben reformpékáruk is készülnek, mellyel egész Békés megyét el tudnák látni! Olvashattunk még ultramodern gépekről, lövészversenyéről és az október 15-i gyulai szakmai napról is.

Rapajkó Tibor

Rendőrségi hírek

Nem régen jelentősebb mennyiségi gázolajat loptak Elek kül- és belterületéről, így fennáll annak a lehetősége, hogy bizonyos személyek féláron próbálnak túladni rajta, ezért Balázs Zsolt, eleki őrsparancsnok arra kéri a lakosságot, hogy ha illet tapasztal, értesítse a rendőrséget.

Megtudtuk azt is, hogy az egyik eleki szórakozóhelyen elloptak egy őrizetlenül hagyott mobiltelefont, illetve máshonnan egy kerékpárt.

Pont került egy tragikus történet végére is, ugyanis október 10-én megtalálták Radnai Alajosné Wéber Franciska testi maradványait, a helyszínre az eleki megtalálót a kutyája vezette!

Rapajkó Tibor

Iskolai sport-hírek

Rövid beszámoló, a tanórákon kívüli sport-eseményekről, a Dr. Mester György Általános Iskola "háza tájékaról".

Még szeptemberben szerzett bronzérmeket, a 800 méteres síkfutásban Halasi Vivien 7. C osztályos tanuló, a körzeti egyéni atlétikai versenyen. Gratulálunk az éremhez!

Gyulán rendezték volna meg a mezei futóversenyt, amely a rossz időjárás miatt elmaradt.

Nagy lelkesedéssel "csaptak bele" a kisebbek (negyedik, ötödik osztályosok) a kézilabda játéknak elsajátításába. Az alapképzésben és egyben ennek a sportágnak a megkedvelésében Schmidt Tiborné Cseke Zsuzsanna segíti a tanulókat.

"Éljünk egészségesen" programhetek keretében szervezett a kicsiknek (1-4. osztály) Hipszki Erzsébet tanárnő sor és váltóversenyt a kétegyházi Márki Sándor Általános Iskolában, ahol a helyiek mellett a Dr. Mester György Általános Isko-

Huszár Gabriella Vajon mi lesz holnap délután...

Nem tudom, hogy mi lesz még holnap délután.
Kár.

Eltervezhetném pedig az életem sportszerűen és névtelen, mint milliányi más.

De, mi lesz holnap délután? Elindulok a megszokott utamon, vagy várakozom, mert más táblát tettek elem, és, ami volt, tévedés?

Mi lesz holnap délután? Élő leszek vagy halott? Kőbor erkölcsi utakon temetnek, vagy tényleg? S, ha élek

a sokat jártat koptatom tovább, vagy sorsomon jön az elágazás? Mi lesz holnap délután?

Iszonyú, amikor hallgat a csend, mert megnyugvásban, álcázza magát a lázadás. Ugyan mi lesz holnap délután?

Örök körfogásban kapaszkodunk, a pillanatnyi "mába", mert a miénk. Legalábbis úgy mondják. DE, vajon mi lesz holnap délután?
(Kelt: ma, azaz szerdán)

la tanulói és lökösházi kiisdiákok is részt vettek.

Mondhatjuk, hogy "Jön a Mikulás!" nemsokára, és mint minden évben az idén is ellátogat az Eleki Sportsarnokba. Ki se hagyán! Hiszen a hagyományos és nagy sikernek örvendő "Mikulás kupa" az idén is megrendezésre kerül. Nomármost, ha a Téliapónak is ilyen fontos ez az esemény, hogy még a nevét is adta hozzá, remélhetőleg minél több érdeklődő fog szurkolni a csapatoknak!

Huszár Gabriella

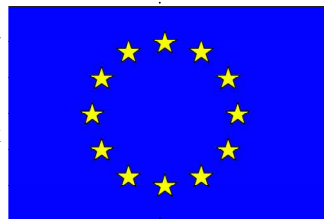
Uniós források felhasználásában hazánk a legjobb – AFIOE októberi hírlevél

Magyarország az uniós pénzek legjobb felhasználója előző évi teljesítménye alapján - legalábbis a kelet-közép-európai régióban - maga mögé utasítva olyan EU-s tagállamokat, mint Szlovénia, Lengyelország vagy Csehország. A rendelkezésre álló uniós források közel 90 százalékos lehívásával utat tört a válságkezelő intézkedések érvényesítésének, valamint a folyamatosan fenntartható növekedés beállításának, amelyben kiemelt helyen szerepel a munkahelyek védelme és a munkahelymegőrzés – többek között erről is beszámol az Akkreditált Felnőttképzési Intézmények Országos Egyesületének (AFIOE) októberi hírlevele.

A I. Nemzeti Fejlesztési Terv keretében eddig minden második projekt lehetőséget kapott a megvalósulásra, ezzel együtt

tavaly elsőként hazánkban indult meg a pályázati pénzek kifizetése, vagyis az összesen 700 milliárdos támogatás szétosztása. Pályázati fronton azonban az elkövetkező két évben sem tétlenkedhetnek a magyar vállalkozások, ugyanis uniós és hazai források révén 2440 milliárd értékben várhatóak megrendelések. Az AFIOE októberi hírlevele az aktualitásokról is beszámol: azok a kisvállalkozások, akiket érint a TÁMOP 2.2.3 pályázat, az esetleges visszautasításokat követően december 31-ig újból próbálkozhatnak, hasonlóképp a nagyvállalkozások, akik számára meghosszabbították – október 31-ig – a beadási határidőt.

Az AFIOE hírlevél jogszabá-

lyi rovatából kiderül, hogy egy hároméves egyeztetés ért véget a felnőttképzési törvény passzusainak végleges módosításával: az Országgyűlés elfogadott egy olyan törvénymódosítót, amely januártól várhatóan könnyebbé teszi a felnőttoktatásban való részvételt.

A hírlevél októberi számában részleteiben olvashatnak a szakképzési törvény változásával bevezetett „egyablakos vizsgaszervezés” módszeréről, de a szakképzési hozzájárulás működési mechanizmusai is a fókuszpontba kerülnek. A felnőttképzési rovatban ez alkalommal megismerkedhetünk a ’blended’ vagyis a vegyes képzés fogalmával, amelynek célja a munkatár-

sak felkészültségének növelése, a felhalmozódott tudásanyag megfelelő átadása, megosztása – akár a napi munka során is. De a szükséges szakismeret meglétéről és annak hiányáról is tájékozódhatunk az AFIOE októberi hírlevelében, amihez egy olyan kutatás lesz a segítségünkre, ami a válság és a szak tudás viszonyát vizsgálta. Az Akkreditált Felnőttképzési Intézmények Országos Egyesületének (AFIOE) októberi hírlevelét az alábbi linken érheti el:

http://www.kepzeslista.hu/files//afioe/Hirlevelek/AFIOE_Huszonharmadik_hirlevel.htm

**Forrás: FISZ Hírügynökség
Közreadta: arlan**

Képviselő-testületi ülés október 26-án

A "Lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról" számolt be először Pluhár László polgármester úr. A jelentés többek között tartalmazza, hogy a testület által elfogadott 2009. évi II. félévi munkaterv és a 2009. évi Belső Ellenőrzési tervben foglaltak végrehajtása egyaránt folyamatban van.

Az "Elek Város Polgármesteri Hivatalának komplex akadálymentesítése" tárgyában indított közbeszerzési eljárásban a BOLEM Kft lett a nyertes pályázó. A szerződéskötés megtörtént, a kivitelezés megkezdődött. A pályázathoz kapcsolódóan, a nyilvánosság biztosítására vonatkozóan az AntArt Grafikai és Szolgáltató Bt (Elek) lett választva. (Az akadálymentesítésről részletes cikk az októberi Krónikában).

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2010. évi fordulójához, folyamatosan érkeznek a kérelmek, október 26.-ig tizen-négy beadvány érkezett a Polgármesteri Hivatalhoz. A kompetencia alapú oktatás pályázathoz kapcsolódóan, árubeszerzésre vonatkozóan a Kiszely-

papír Kft -t (Mezőberény), mint legalacsonyabb árat ajánlót választották.

Elek Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határozott, hogy 2010 január 1.-től, összevonja a Reibel Mihály Művelődési Központ és a Városi Könyvtár működtetését egy intézménnyé. A Képviselő-testület felhatalmazza a jegyzőt az intézményvezetői (igazgatói) állásra, haladéktalanul írja ki a pályázatot. A Reibel Mihály Művelődési Központ intézményi átalakítására vonatkozóan a szükséges lépések folyamatban vannak.

A polgármester úr beszámolója után, napirenden szerepelt: "Tájékoztató az Eleki Krónika működéséről". Az újság főszerkesztője, Árgyelán György elmondta, hogy 2006 májusa óta végzi munkáját a jelenlegi szerkesztőség. Az eltelt idő alatt 54 szám jelent meg és egy különszám. A hónap első hetében lapindító megbeszélés van, a hónap utolsó dekádjának vasárnapján történik a szerkesztés és a tördelés. A szerkesztőség létszáma hat fő. Felsorolta, hogy az újságban megjelent

cikkek milyen eseményeket, témaköröket tartalmaznak. Rendszeresen biztosítanak felületet a közérdekű illetve közhasznú hirdetéseknek is.

A következő napirendi pont a "2008-2009. év értékelése, illetve 2009-210-es nevelési év indítása" 2009. július elsejei határidővel társult az eleki Dr. Mester György Általános Iskola és a Kevermesi Általános Iskola és Óvoda. Így összesen, a társulással létrehozott intézményben, 600 tanuló és 57 nevelő végzi munkáját.

A kevermesi tagintézmény vezetésére a pályázat kiírása megtörtént. Készségek, képességek fejlesztése új módszerekkel, a kompetencia alapú oktatás lényege. Az elkövetkezendő években minden tanulót be kell vonni ebbe az oktatási formába.

Szó volt még a Szentannán működő német nemzetiségi iskolával kötött együttműködési megállapodásról, amely lehetőséget jelent, közös pályázatokon való részvételben.

Részletes beszámolót adott Szelecsán Péter az eleki Román Iskola új igazgatója. A tanulói létszám az előző évhez képest emelkedett. Színes, sokoldalú iskolai életet szeretnének bizto-

sítani, az esélyegyenlőség figyelembe vételével. Mindehhez a szülők segítő hozzáállását remélik.

Az eleki Napközi otthonos Óvodáról, Papp Lászlóné óvodavezető tájékoztatót. A gyermeklétszám a 2008-2009-es év zárásakor 161. Az idén, szeptemberben induló nevelési év 160 gyermekkel indult. Változatlanul I-es és a III-as számú óvodában két csoport van, a II-esben három. A dolgozói létszám 18 fő és egy prémium díjas dajka. Kiemelte, hogy a nevelési év folyamán nagy segítséget jelentenek a „rehabos” illetve a közmunkaprogramos dolgozók.

A következő testületi ülés november 31-én lesz. Nyomatékosan szeretném felhívni a figyelmet, hogy ezen a napon közmeghallgatás szerepel, az előző soros Képviselő-testületi ülésen elfogadott munkaterv szerint. Itt Elek lakosainak kérdései feltehetőek, véleményeik elmondhatóak, javaslataik, észrevételeik felvethetőek.

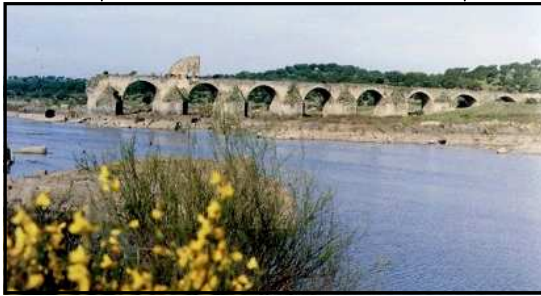
Élni kell a lehetőséggel!

Huszár Gabriella

Ilyen is van, Olivenza!

A Népszabadság 2009. szeptember 25-i lapszámában érdekes írás olvasható a közelgő portugáliai országgyűlési választásokról, melyről kiderül, hogy annak erősen spanyolelles éle is van, mert pl. többen úgy érzik Portugáliában, hogy a spanyolok gazdaságilag elnyomják őket, sőt a kampányban nagy szerepet kapott a Spanyolországgal szembeni portugál területi igény is!

Mivel két uniós országról van szó, és van némi hasonlóság az ottani és a közép-európai, így a magyar történelem között is, ezért ez a dolog jogosan keltheti fel a kíváncsiságot. akár Eleken is. A lap szerencsére megemlítette Olivenzát, vagyis azt a területet, melyet a portugálok még most is szeretnének visszaszerezni a spanyoloktól. Mivel hazánkban egy kevésbé ismert történelmi konfliktusról van szó, így az érdeklődők számára „csak” az internet marad, amely viszont bőséges információval szolgál mindkét oldalról. Mi főképpen az Olivenzáért Társaság honlapját / www.olivenza.org/ olvastuk nagy érdeklődéssel, melyről a

hivatalos portugál álláspont ismerhető meg világnyelveken., Olivenza jogi helyzetéről pl. ez: „Olivenza portugál terület, melyet Spanyolország törvénytelenül foglalt el.” Olivenza különben nem nagy város, csak 8. 274 lakosa volt 1991-ben, de a környékéhez tartozik még hét

falu is, így összesen 10. 912 élnek itt 750 km²-en portugálok spanyol területen, a határ mentén Portugáliától délkeletre.

A honlap szerint a spanyol gyarmatosítás ellenére a portugál kultúra a csendes túlélésre rendezkedett be itt! A történelem folyamán ez a kis terület többször gazdát cserélt. A térség egyik jelképe egy híd / fénykép/, mely I. Emánuel király /1495-1521/ idején épült, és melynek egy részét lerombolták a spanyolok még 1709-ben, és az máig elválasztja a két országot egymástól! /A portugálok főleg ezt említik, a spa-

nyolok viszont azt, hogy egy itt épült új híd viszont összeköti a két országot./ A portugálok máig arra hivatkoznak, hogy 1814. június 9-én, a bécsi kongresszuson nekik ítélték Olivenzát, a spanyolok viszont egy nekik kedvező másik döntésre, és nem akarnak hallani a visszaadásról! A portugálok már többször vissza akarták szerezni elvesztett területüket, tehát nem csak „egyszerű” választási fogásról van szó 2009-ben. /1919-ben, a versailles-i „békekonferencián” sikertelenül vetették fel ezt a kérdést, 1936-39-ben, a spanyol polgárháború alatt pedig majdnem megtámadták Spanyolországot Olivenza miatt! /1995-ben a lisszaboni jogi egyetemen még egy vitát is rendeztek az olivenzai kérdésről, de ezen a spanyolok nem vettek részt. /A spanyolok ebben a dologban még ma is irreudentának nevezik a portugálokat./

Ez a mai „ellenségesség” azért is érdekes mert két rokon népről van szó, akik egykoron /1598-1640/ egy államban is éltek, sőt manapság is nem kevesen vannak mind a két országban olyanok, akik az egységes Ibériában gondolko-

nak! A lapban megjelent írásnak szerintünk van egy olyan olvasata is, hogy történelmi gyökerű viták gyakorlatilag mindenütt lehetnek, ilyen van az EU-ban. is. A mostani portugál példa is azt bizonyítja, hogy nincs mindenre garancia, de egy demokráciában mindenkinek joga van kiállni a vélt igazá mellett. Ha a portugáloknak még most is jogosan fáj az az elvesztett 750 km², akkor másoknak is el kell fogadnia, hogy mi sem akartunk „kicsi” lenni!

Az viszont nagyon érdekes, hogy eddig más magyar lapok nem írtak eddig az olivenzai kérdésről. Még mielőtt valaki mosolyogna, vagy legyintene a most ismertett konfliktus miatt, annak figyelmébe ajánljuk a következő gondolatokat Deák Ferentől /1803-76/ : „...mert amit erő és hatalom elvon, azt idő és szerencse ismét visszahozhatják, de miről a nemzet, félve a szenvedésektől, önmaga lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz és kétséges.”

A portugálok is ilyen szellemenben ragaszkodnak az ő Olivenzájukhoz, de ugyanakkor másoknak ezzel azt is üzenik, hogy nem szabad elfogadni a reménytelenséget!

Rapajkó Tibor

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Elektronikus ügyintézés a környezetvédelem szolgálatában

Hogyan lehet hivatali ügyintézés közben védeni a Környezetet?

A gazdasági válság idején mindenki azon igyekszik, hogy megfogyja a forintokat, és csak a legszükségesebbekre költ, ami akár munkahelyek megtartását is jelentheti. Egy nemrég készült felmérés szerint akár 1,9 milliárd Eurót is meg lehetne takarítani a papírfelhasználás csökkentésével. Ezen felül a környezeti terhelés is nagymértékben csökkenthető.

Az elektronikus ügyintézés nem csak időt, energiát és pénzt

takarít meg, de a környezetet is kíméli. A hivatalok, illetve különböző intézmények papírfelhasználása indokolatlanul magas. A különböző bürokratikus folyamatok nem optimális szabályozása az iratok többszörös kinyomtatását, másolását, tárolását eredményezi. Ugyan az Európai Unió nagy hangsúlyt fektet a környezetvédelemre, a különböző EU-s pályázatokat Magyarországon még mindig papír alapon, 2-3 példányban kell benyújtani. Egy, nem ritkán 600-800 oldalas pályázat során a kinyomtatott, fénymásolt oldalak száma elérheti a 2000-2500 darabot. Az átlagos 80g/m² súlyú papírok esetében

egy komplett pályázati dokumentáció megközelítheti akár a 20 kg súlyt is. Ha figyelembe vesszük, hogy egy tonna klaszszikus fehér papír előállításához 12 öreg fát kell felhasználni, akkor egy gyors számolással rájöhethetünk, 4 darab, hasonló terjedelmű pályázat benyújtása akár egy fa életébe is kerülhet.

Ez az adat különösen abban az esetben pikáns, amikor a pályázat célja esetlegesen egy környezetbarát fejlesztés támogatása. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján található Uniók számláló alapján, a 2007. óta futó Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében meghirdetett pályázati konstrukciókra több mint 32.500 támogatási igény érkezett. Ezeknek termé-

szetesen nem mindegyike éri el a 600 oldalas terjedelmet, de még így is szemmel látható a szomorú tény, hogy az elmúlt két évben egy kisebb erdőnyi papírt használtak fel, csak az Európai Uniók pályázati szektorban. Ehhez természetesen még hozzáadódik a különböző hivatalokban, intézményekben, a köz-, és magánszférában felhasznált papírmennyiség is, melynek mértékét még megbecsülni sem lehet. A pályázati szektorban sajnálatos módon még nem, de az önkormányzati- és közszférában már létezik alkalmazható struktúra a papírfelhasználás csökkentésére.

Ilyen rendszer például a Magyarország.hu internetes

Folytatás a(z) 6. oldalon

TÉL-SZAKKÉPZÉS

Tihamér és a tél

Mindig délcegen ugrott át a küszöbön, most áttottyant rajta. Tihamér, valahogy, olyan tohonya lett. Ő volt szinte egyetlen látogatóm. A kutya sem ugatta meg, és ialán, egereim rettegett ragadozója, a sok kis macskát felnevelők utálatával nézett rá. Egyik "lány" naivan odadugta az orrát, de Tihamér nem változott délceg kandúr királyfivá, hanem tovább

tottyant a sarok felé, egy brekegésre sem élt a tv a "nyávogót". Elképzeltem már Tihamért, mint házörzöt, Gondolataimban békafőbiás (békaiszonyos) betörők kupacokban heverték a küszöbön. A valóságban, viszont közelgett a tél. Tihamér be akar költözni hozzám, télire? Révedeztem. No, azt már nem! Hálátlanul kihajítottam, szerencsétlen "elvarázsolt királyfi" hanyatt landolt egy pocsolóában. A víz felkavarodott, piszkos, fekete gyűrűket vetett és fortyogni kezdett:

- Ez, hogy kerül ide?
- Be van rúgva, nem látod, hogy hanyatt esett, és mekkora sörhasa van!
- Biztos így van, hiszen úgy elitta már az esztét, hogy csak brekegni tud.
- És azt hallottad, hogy ebihal volt fiatal korában? - buggyant egyet a bűzös iszap.
- Ebihal? Nem is rendes hal, csak ebi? No, akkor nem csodálkozok, hogy béka lett belőle!
- Hmm..., béka sok van.
- Igen, igen, de ő "más", láttam egy másikkal nagyon össze voltak "melegedve", ha érted...
- Én meg láttam, amikor bekapta a legyet, nem is egyet és elvitte a gólyá.
- Hát igen, akinek magas kapcsolatai vannak, azt kiemelik. És merre vitte jobbra vagy balra?
- Egyenesen! - dühöngött a másik hullám- Különben is, a gólya megeszi a békát.
- Ugyan már, még hogy meg-

eszi, ez csak pletyka, összevissza beszélnek. Lefizette a gólyát, láttad mennyi vára van a földön? - fröcskölte egy sárdarab.

- Az a vakondoké, azé a feketéé, akit sohasem látni, mert bujkál, és ás a föld alatt. Hiába

az alvilág, az alvilág. - töprengett a pocsoló mélyebb részén, hiszen ő csak tudja.

- Én úgy sem mondom tovább szabadkozott a zavaros- én tudok titkot tartani!

„Amíg ki nem száradsz” Gondolta Tihamér, undorral hallgatta a pocsolóát. Hiszen ő, igazából "művészlelek" volt. A nagy béka kórusok jutottak eszébe, és békaszíve hatalmasat dobbant az esti koncertek gondolatára, amikor légyottokra hívott a nyári alkonyat.

- És tudtad, hogy a vörösbegynek szilikonja van? - folytatta a pocsolóya.

- Implantátuma- morogta egy tudor rög. - Különben sem szeretem a celebeket!

„Én se!” Gondolta Tihamér mérgesen. „Csak tudnám, hogy mik azok a celebek? Legyek, vagy szünyogok?”

Ezzel kiugrott a mocskos vízből. Aztán még láttam Tihamért, amint elugrál a nádas felé. Biztosan beássa magát, majd tavasszal előjön. Vajon mennyire lesz kemény a tél? Az erősödő hideg szélben, mintha a nagymama hangját hallottam volna, messziről, amint mesélt: „Tudod Gabi, amikor mi gyerekek voltunk, kevésre tellett. Nem volt kesztyűnk se. A nénje sütött a kemencébe krumplit és a kezünkbe adta, hogy, amíg hazaérünk, ne fázzon...” Olyan távolinak tűnt a hangja, meg a krumpli is a mi kesztyűhöz szokott világunkban.

Vagy nem is olyan távoli?

Huszár Gabriella

Szakképzési nap

2009. október 21-én szakképzési napot tartottak a Harruckern Közoktatási Intézmény eleki telephelyén, a rendezvényt Zámbo András, az integrált középiskola igazgatója nyitotta meg, aki többek között arról beszélt, hogy a megye legnagyobb szakképzőjében már 65 szakmát oktatnak legmagasabb színvonalon, és nagyon fontos az is, hogy az általános iskolások is megismerjék ezt a jellegű oktatást.

A napot megtisztelte jelenlétével Domokos László, a megyegyűlés elnöke, országgyűlési képviselő is, aki a következőket emelte ki beszédében: A Harruckern még két évvel korábban is csak történelmi név volt, de azóta már egy sikeres megyei középiskola neve is. Külön kiemelte azt, hogy nem

régén az eleki szakácsok, pincérek, cukrászok egy országos versenyen szinte minden kategóriában aranyérmet szereztek! A megye mint fenntartó továbbra is nagy figyelmet tanúsít a Harruckern irányában. A megnyitót rövid kulturális műsor követett, illetve szakmához kapcsolódó bemutatók, de szakmai jellegű előadásokat is hallgathattak a jelenlévők.

A szakmai nap azzal zárult, hogy az iskola falán egy emléktáblát avattak, amely arra utal, hogy az eleki szakiskola is megyei fenntartású. 14 órakor a Reibel Művelődési Házban kezdődött a megyejárás eleki programja, így az érdeklődők azon is részt vehettek.

Rapajkó Tibor

Folytatás a(z) 5. oldalról (Sajtóközlemény) oldalon található Ügyfélkapu, ahol a regisztrált állampolgárok adóügyeiket, illetve különböző hivatali ügyeiket intézhetik. A rendszer hátránya, hogy helyi, illetve önkormányzati ügyek intézésére nem alkalmas.

Az egyes településeken a papírfelhasználás csökkentését például egy jól működő önkormányzati elektronikus ügyintézési rendszer tudná szavatolni.

A szentendrei kistérségben kialakítandó e-önkormányzati rendszer lehetővé teszi a kistérség településeinek, valamint lakosságának, hogy a hivatali ügyeiket nem csak gyorsan és kényelmesen, de környezettudatosan intézhessék. Ragoncsa Géza, az e-önkormányzati rendszereket kialakító IQSYS Zrt. ügyvezető igazgatóhelyettese kérdésünkre elmondta, „cégünknel, a belső folyamatok szervezésekor is nagy hangsúlyt fektetünk a papírhasználat leszorítására. Ezért az e-önkormányzati rendszer tervezésekor és kialakításakor nagy figyelmet fordítottunk arra,

hogy a rendszer üzemeltetésekor a papírfelhasználás egy minimumra – adott esetben nullára – csökkenthető legyen. Megfelelő használat mellett a szentendrei kistérségben kialakítandó e-önkormányzati folyamatok lehetővé teszik a teljes mértékben papírmentes ügyintéztést.” Egy, a kistérségben nemrégiben lefolytatott felmérés megcáfolja azt az elterjedt

hiedelmet is, hogy az emberekben nem alakult ki a környezettudatos gondolkodás. A megkérdezettek többsége számára ugyanis fontos szempont, hogy az élet minden területén, így az ügyintézés esetében is, minél környezetkímélőbb megoldásokat alkalmazzunk.

Közreadta: arlan

**INGYENES SEGÉLYVONAL
06-80-20-55-20**

Egy szabálytalan életrajz I.

Még 2000-ben jelent meg az eleki születésű dr. Almási Miksa /?-2003/ egy érdekes könyve, Altman Sebestyén: Érzem a nőt. Bp. 2000. 235 o. /Accordia Kiadó/. A szerző szülőháza ma is megtalálható a Szent István és a Kossuth utca sarkán, néhány éve festőként is bemutatkozott Eleken. /Tudomásunk szerint Altman Sebestyén 2003 augusztusában halt meg./

Aki elolvasta ezt a kötetet, valószínűleg egyetért az egyik méltatójával: „Keresd a nő!-sugallja e könyv. Node nem ilyen egyszerűen. A férfi-nő viszony/ok/ mélylélektani ábrázolásának lehetőségeit nyújtja Altman Sebestyén, intellektuális végzettséggel, de mégis olvasmányosan, mesélően, néha polgárpukkasztó merészséggel. Teszi ezt egy szabálytalan curriculum vitae keretében, mely egyben kiváló szociográfia, dokumentarista értekező próza, historikus eszmefuttatás, századunk nagy történelmi katalizmái fölötti borzongás.”

Az elolvasás után azonban az embernek hiányérzete támad, mert pl. a szerző egyszer sem írja le Elek nevét! Vajon miért nem, szégyelli a leírtaakat azok előtt, akik még élnek a „régiek” közül? Nyilván tiszteletben kell tartani az írói szabadságot is, de azért van egy határ, amit mindenkinek be kellene tartania: Az 58. oldalon pl. arról olvashatunk, hogy az író családját megkímélte az 1739-es pestis, és ezért hálából keresztet emeltek, ami nem igaz, hisz ezt a Strifler család tette meg!

Lehet, hogy ma „divat”, de akkor sem érték a közönségség., a 27. oldalon található a mű mélypontja, vagyis a nagy-papáról szóló rész, ami szerintem nem válik az író dicsőségére, de amit én most sem idézném! Találunk még másutt is ilyen „színvonalú” sorokat, amelyek „csak” az bizonyítják, hogy így, tudomásunk szerint egyetlen eleki, vagy pedig Elekhez kötődő író még nem írt, vagy legalábbis nem jelent meg nyomtatásban! /Ez a tény

sajnos beárnyékolja pl. a különben nem rossz korrajzot./ Sokat olvashatunk a kitelepítésről is /34-36./, ő nem Vertreibungnak nevezi! Valószínűleg hitelesnek tekinthető az üzletük bemutatása is /15-19.o./, amely még még ma is megvan az úgynevezett Betyár városban, de az épület nem boltként használatos. Az egykori üzletükről így ír:

„A BOLT mesevilág, a fűszervegyes-cukorka részleg, bádogdobozokban a polcokon sorakoznak a selyem-, savanyú-, mézes-, ...cukorkák. ... A kiszolgálók háta mögött nagyobb és kisebb méretű fiókok fel a mennyezetig, zománcozott fehér alapon fekete betűs, két csavarral a fiókra erősített címkeablácskák, van, amelyik kész varázslat:...”

A címadó rész a 93-99. oldalon található csupa nagybetűvel, melyből egy visszafogottabb rész: „Úgy tízéves korom körül megfigyeltem, hogy a számomra tetszetős, vonzó nőkel kapcsolatosan, amennyiben azok elkötelezettek, partnerkapcsolattal bírók voltak, öntudatlan birtoklási vágy támadt bennem, amely ellenkezési, dacre-akcióban nyilvánult meg, amennyiben erre lehetőségem kínálkozott.” A könyv végén elolvashatjuk a szerző édesanyjának naplóját is./A szerző stílusából arra is következtethetünk, hogy valószínűleg „álmoplóról” van szó! A szövegből az is kiderül, hogy a szerző olvasnak készült, de gyógyszerész lett.

Folytatjuk.

Rapajkó Tibor

**INTERNETEZZEN A
VÁROSI
MŰVELŐDÉSI
KÖZPONTBAN
BRUTTÓ 120 FT/ÓRA**

Szabó Katalin Zsófia Elszakadt fénykép

Néha még újra égnek előttem darabjai
és akkor mennék...Még a világból is kitörnék.
A percek, mint fényes szikrák röpködnek előttem
és eggyé válok veled, átölel a messzeség.

Akkor megtanulom hirtelen, félni nem lehet,
igen, akkor hirdetem: A világ csodálatos!
S mintha ezer kiáltaná egy torokkal,
oh, mily szépek a fák, szöcskék, virágok, patakok...

De mindez már csak a drága múltnak aranyköve,
egy elszakadt fénykép, oly régi, de nem fakult még.
Vállon is veregetem magam, gyorsan elrepült,
hogy már kezemben sem tarthatom, oly régi a kép.

Mik a múltban évmilliók, a jelenben egy perc,
visszautaztam. S hogy csillapítsa nagy hévemem
kinyitom a kisablakot s az őszi lágy szellő
felkapja s messze viszi elszakadtan képemet.

Pályázati felhívás középiskolásoknak

A Karácsony János Honismereti Egyesület
Együttműködve a **Békés Megyei Tudásház és Könyvtárral**, a
Békés Megyei Levéltárral és a **Békés Megyei Múzeumok**
Igazgatóságával
3 fordulós honismereti pályázatot hirdet az I. világháború és annak következményeinek emlékére

„Hol múlt és jelen összefut”
elnevezéssel megyei középiskolások számára.

A pályázat célja: a diákságot arra ösztönözni, hogy saját kutatásokkal gyarapítsák történelemtudásukat, s próbálják különböző módszerekkel felderíteni a történelmi események országos és helyi összefüggéseit.

Az első forduló internetes vetélkedő, melynek 15 legjobb válaszadója megismerheti a levéltárban, múzeumban folyó munkákat s majd egy 3-5 oldalas dolgozattal mutatja be az I. világháború utáni emlékeket, amelyekre családtagjaik emlékeznek.

A dolgozatok leadásának határideje: március 15.

Eredményhirdetés: 2010. március 24-én, a Honismeret Napján

Értékes tárgyjutalmak és a 3 legjobb teljesítményt nyújtó diák - a felkészítő tanárával együtt - részt vehet 2010 őszén a XV. Országos - határokon is átívelő - Honismereti Diákaakadémián, Tabon.

A legjobb dolgozatokat megjelentetjük.

A pályázaton részt vehet minden Békés megyében tanuló diák, aki betöltötte a 15. életévét és kedvet érez a történelemhez. Figyelj a kérdéseket a Békés Megyei Tudásház és Könyvtár oldalán: www.bmk.hu vagy www.bmtk.hu
2009. december 1-től!

Támogató:
Békés Megyei Önkormányzata

Jeles napok decemberben

December régi magyar neve: **BAK hava, azután Karácsony hava.** A karácsonyi ünnepkör az advent első napjával veszi kezdetét és vízkeresztig tart. Az év legszebb hónapja, a csodavárás, a szeretet-átadás ideje.

Advent: Az egyházi év kezdete, a karácsonyi előkészületek négyhetes időszaka. Eredete az V.-VI. századra nyúlik vissza. A vallási előkészületet a böjton kívül a hajnali misék, a roráték jelentették és még ma is jelentik. Ezeket napfelkelte előtt tartotta az egyház. Ebben az időszakban nem rendeztek lakodalmakat és zajos mulatságokat.

December 3. – Ferenc napja
Köszöntsük őket az alábbi rigmussal:

*„Ferenc napra virradtam,
hamar ide pottyantam,
azt kívánom én néked,
hogy az Isten még sokáig
éltessen!”*

December 4. – Borbála napja
Szent Borbála emlékünnepe, aki Kis-Ázsiában élt. Megkínózták, majd lefejezték a keresztény hitéért. A bányászok, a várak védőszentje volt. Borbála-napi hiedelmek: erre a napra a nő munkatítlalmak a jellemzőek, nem szabad varrni, mert bevarrnák a tyúkok fenekét. Söpörni sem szabad, mert elsöpörménk a szerencsénket.

December 6. – Szent Miklós napja

Ő a legismertebb, legnépszerűbb szent az egész világon. Szent Miklós a kis-ázsiai Myra püspöke volt, a IV. században élt. A legenda szerint egy szegény ember 3 lányát úgy mentette meg a prostitúciótól, hogy három egymást követő éjjelen aranypénzes zacskót dobott be az ablakukon. A Miklós-napi ajándékozásnak hagyományai vannak. Miklós püspök az ünnep előestéjén kíséretével együtt betér olyan házakba, ahol gyermekek vannak. Vizsgáztatja, imádkoztatja, majd tudásuk szerint jutalmazza őket, vagy virgáccsal fenyíti őket – ki, mit érdemel! Kisérője az ördög. Az álarcos, vagy kormos képű, szarvakat viselő szörnyalak ijesztgeti a gyermekeket. Szent Miklós azonban sokszor láncra veri az

ördögöt. A gyerekek a nap előestéjén kitisztítják cipőiket és kiteszik az ablakba. A kiscipők, kiscizmák reggelre megtelnek mindenféle finom édességgel, narancssal, dióval és természetesen virgáccsal. Amikor reggel felébrednek örömmel látják, amíg ők aludtak, itt járt a Mikulás.

A mi kis városunkban is szokás, hogy Mikulás járja a kisgyermekes házakat, és a puttonyából előkerül mindenféle meglepetés, finomság. Ezeket csak akkor kapják meg a gyerekek, ha egy szép verssel, vagy ünnepi dallal köszöntik a messziről jött jövevényt.

December 13. – Luca napja
Luca, Lúcia ökeresztény szűz vértanú, szicíliai származású lány volt, fiatalon halt meg. A Lúcia név a latin lux „fény, szem, szeme világa, szeme fénye” szóból ered. Elsősorban a vakok és a szemfájósak tartották védőszentjüknek. Lucának kettős természete volt: egyrészt az oltáron tisztelt szentként ismert, másrészt sokkal határozottabb alakot öltve ismeretes a rettegett leprafehér, banyaszemű Luca. Nagyon gazdag a Luca-napi hiedelmek, népszokások tárháza:

-- Luca kalendárium: amely a Luca napjától karácsonyig 12 nap időjárásából próbált következtetni a jövő évre.

-- Luca széke: 13 féle fából készült – Luca napjától karácsonyig,

-- Luca búza: a Luca napon elvetett búza karácsony esti állapotából lehetett következtetni a következő évi termésre.

December 21. - Tamás napja
Hitetlen Tamás néven emlegetett apostol. A hagyomány szerint Pünkösöd után Jézus külön megjelent neki és megmutatta sebeit. Ezen a napon gyakran vágtak disznót. Az ekkor levágott disznó háját „Tamásháznak” nevezték. Ezen a napon kezdődik a csillagászati tél. Ez az év legrövidebb napja.

Szentcsaládjárás: A szálláskeresés, „Szentcsaládjárás” néven ismert a magyar nyelverületen. Karácsony előtt kilenc napon át az egymáshoz közel lakó családok vitték egymáshoz a Szent Család képét, vagy szobrát. Az

egyik megismertebb ének egyik versszaka így hangzik:

*„Szállást keres a Szent Család,
De senki sincs, ki helyet ad,
Nincsen aki befogadja,
Őt ki égnék, s földnek Ura!”*

A házakban együtt imádkoztak és énekeltek az összegyűlt családtagok.

Betlehemezés: Többszereplős dramaturgiai játék, a karácsonyi ünnepkör legnépszerűbb pásztorjátéka. Ezeket a XI. századtól kezdve a templomokban is előadták. A betlehemezés fő kelléke a jászol, vagy templom alakú Betlehem, amelyben többnyire a Szent Család látható, valamint angyalok, állatfigurák. Ezeket általában házilag készítették. A gyerekek házról-házra jártak és előadták a pásztorjátékot. Miután az előadásuk végére értek, a háziak dióval, almával, süteménnyel és egyéb finomságokkal látták el őket. Ezekért ők köszönetet mondtak és karácsonyi dalt énekelve továbbmentek.

December 24. – Ádám, Éva napja

Ez a nap az adventi időszak utolsó napja. Ekkor általában „paradicsomjáték” került színre, amely a bibliai történetet, a bűnbeesést adja elő, dramatikus formában. A karácsony a keresztény egyház egyik legnagyobb ünnepe, a IV. század óta december 25-én ünnepeljük Jézus Krisztus születését.

December 25. - Karácsony napja

Ez a nap a család ünnepe. Ez a nap munkatítlalommal járt: még a szemetet sem vitték ki, csak a legszükségesebb munkát végezték el. Nem fésülködtem, nem főztek, csak az előtte való napokon. Tilos volt e napon a kölcsönkérés és a kölcsönadás is, mert úgy vélték, hogy akkor kivitték volna a házból a szerencsét.

December 26. - Karácsony másodnapja, István napja

István az egyház első vértanúja, államalapító királyunk, Szent István névadó szentje. Az egyik legkedveltebb névünnepe.

Íme egy István-napi köszöntő:

*„Kedves Pista bátyám,
magam is azt mondom,
Éltesse az Isten
sok friss egészségben.
Mint egy szép rózsaszál*

*virágos kertben,
Virágozzék István
szentek seregében!
Dicsértessék a Jézus Krisztus!”*

December 27. - János napja

Szent János evangélista ünnepe, aki Zebedeus fia és Jakab apostol fivére volt. Az elsők között követte Jézust. E naphoz kapcsolódott a „borszentelés” szokása. A szent bornak is mágikus erőt tulajdonítottak, beteg embert és állatot gyógyítottak vele. A János név is kedvelt névünnepe.

December 28. - Aprószentek napja

Heródes király Betlehemben és környékén minden kisdedet / a fiúkat / meggyilkoltatott, aki Jézussal egy időben született. A fiúgyermek megvesszőztetésének szokását a betlehemi kisdetek szenvedéseire vetítik vissza, a lányokét azzal magyarázzák, hogy Betlehemben a fiúgyermekek haltak meg, és ezért ilyenkor a lányoknak kell szenvednie. Az e napon szokásos vesszőzés avató, tisztító és betegségeltávolító rítus volt.

December 31. – Szilveszter napja

Szent Szilveszter pápa ünnepe. A polgári év utolsó napja. Este a templomokban óévi hálaadást tartanak. Szilveszterkor a szokások és hiedelmek célja az, hogy biztosítsa a következő esztendőre az emberek egészségét, szerencséjét és a termés bőségét.

Füle Lajos: Elmúlt az év

*„Elmúlt az év,
és itt egy új megint,
Követnek s várnak
ismét tetteink.
A keskeny út is vár
és visz tovább,
Járjuk tovább az élet-iskolát.
Majd hálaadal kel
próbáink között,
Ha várnak is új harcok,
börtönök.
Mert hálaadásra volt,
lesz mindig ok!
Kiért? Kinek?
Már régen nem titok:
Ki kőfal volt s lesz vár
és menedék,
Ki bűneinket elfedezte rég,
Kihez tartozni holnap is öröm,
Ki az út végén is előnkbe jön.”*

Nádor Mária